

Hem- och konsumentkunskap 7-9

Lärraranvisning Textview

Verksnummer: 40136

Lärraranvisningens innehåll

Lärraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den. Nedan kan du läsa vad respektive del i lärraranvisningen handlar om, så att du kan förbereda och planera arbetet med läromedlet på bästa sätt.

- **Generella förändringar av boken**
Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.
- **Sidspecifika förändringar**
Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar som är gjorda i den pedagogiskt anpassade boken. Det kan till exempel vara en övning som omarbetats eller en bild som flyttats.
- **Bildbeskrivningar**
Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.
- **Till läsaren**
I den pedagogiskt anpassade boken återfinns alltid en text som riktar sig till eleven. Samma text hittar du också i lärraranvisningen. Den innehåller information som kan vara bra för läsaren att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Läs denna text tillsammans med eleven!
- **Pedagogiska tips**
I denna del av dokumentet hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med de olika uppgifterna i boken. Du hittar också exempel på hur skolan bör tänka kring läxor, taktila bilder, provsituationer osv. Här återfinns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som skolan kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.

Återkoppling och synpunkter

Dela gärna med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se eller ring oss på tel. 010-473 50 00.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 020-23 23 00.

Trevlig läsning!

Lärraranvisning

Titel: Hem- och konsumentkunskap 7-9

Författare: Lisa-Linnea Flising

ISBN: 978-91-47-11870-0

Innehåll

Generella förändringar av boken	1
Sidspecifika förändringar	2
Till läsaren	5
Pedagogiska tips	6
Bildbeskrivningar	7

Generella förändringar av boken

- Om det ingår svällpappersbilder i denna leverans, måste de omgående packas upp ur emballagen och förvaras stående i bokhylla. Detta för att punkterna i produkten inte ska plattas till, att svällpappersbilderna inte ska klibba ihop och att den tillfälliga lukt, som kan förekomma i bilderna, hinner avta tills de ska användas av eleven.
- Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom omarbetningar av visuellt beroende text och bilder. Målet med pedagogisk anpassning är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående i den anpassade boken som de övriga klasskamraterna i sina böcker.
- Där eleven ska skriva svar på frågor eller uppgifter, markeras detta med tre streck ---.
- Stor bokstav (versaler) används endast i början på meningar och i namn. I övrigt har versaler ändrats till gemener.
- De flesta bilderna på receptsamlingen är borttagna. Endast då det är något särskilt iögonfallande har bilder behållits och bildbeskrivits.
- Många av bilderna i de två första delarna i boken är ersatta med bildbeskrivningar.
- Några taktila svällpappersbilder medföljer boken.
- De bilder som saknar bildbeskrivning, bildtext eller svällpappersbild har strukits.
- Bilder har placerats om för att inte störa läsordningen. Oftast har de placerats under den rubrik de tillhör.
- Fet- och kursiv-märkning utgår. Istället har dessa ord märkts med VERSALER.

Sidspecifika förändringar

22

För att märka ut bokstäverna MUMSIGT har ett kolon lagts till efter respektive bokstav.

M: Med alla näringsämnen

U: Undvik för mycket socker och fett

M: Motion och rörelse

S: Stor mängd frukt och grönsaker

I: Inte samma mat varje dag

G: Gör det till en vana

T: Tallriksmodellen

76

Här har en parentes lagts till för att eleven ska kunna läsa instruktionen på rätt sätt.

Tips 1: Ett recept är oftast uppdelat på det här sättet (efter Tips 7 får du ett exempel på ett recept) – först kommer ingredienser och sedan instruktioner...

105

Sidan över råvaruguiden har anpassats och beskrivande text har tillförts:

Råvaruguide

Det här är en översikt som visar de olika delarna i dagens matproduktion. Tänk på att detta bara är en förenklad figur. I verkligheten växer till exempel inte ananas och hallon i samma klimatzon.

På bilden ligger lantbruket i mitten. Runt det ser vi ett slakteri, ett mejeri, en kvarn samt platser där man tillverkar matfett, frukt och bär, grönsaker och rotfrukter. Inom parentes efter rubrik står vilka råvaror som används.

Slakteri

(får, kor, höns, gris)

På slakteriet slaktas och styckas djuren. De styckade delarna förpackas sedan och säljs vidare. Delar av köttet används till chark-produkter som korv, skinka, och pastej.

Mejeri

(mjölk, mejeriprodukter)

Till mejeriet skickas mjölk från korna och ägg från hönsen. I mejeriet tillverkas ost, smör och andra mejeriprodukter av mjölk.

Kvarn

(havre, råg, vete, quinoa, majs)

Ris

Till kvarnen skickas spannmål för att malas. Där mals till exempel vete till mjöl. Det skickas sedan vidare för att förädlas ytterligare, till bland annat pasta.

Ris odlas i vatten och efter skörden poleras riskornen.

Matfett

(raps, solrosor, oliver)

Solrosor, oliver och raps växer på olika sätt Efter skörd kan de förädlas till olja.

Frukt och bär

(äpple, banan, ananas, druvor, hallon)

Frukt och bär äts ofta färska men kan också torkas och konserveras

Grönsaker

(bönor, tomat, gurka, sallad, paprika, vitkål, broccoli, sparris)

Grönsaker finns i många olika varianter. Vissa äts färska, andra bearbetas och säljs som konserver eller frysprodukter.

Rotfrukter

(potatis, morot, betor, lök, rova, palsternacka)

Rotfrukter växer på fält. Det är själva roten, som är under marken, som vi äter.

153

För att märka ut bokstäverna GRÖNT har ett kolon lagts till efter respektive bokstav.

G: Gå till affären

R: Ransonera köttet

Ö: Öka det ekologiska

N: När det är säsong

T: Ta till vara på maten

164

En bildbeskrivning av märkena har tillförts och placerats inom parentes:

Bra miljöval (en grön siluett av en svala i en vit cirkel): Detta märke garanterar att starka kemikalier som är svåra att rena från vattnet inte har använts. Det garanterar dessutom att inga kemikalier som kan framkalla cancer finns med i medlet. Bra miljöval är en märkning som Naturskyddsföreningen står bakom.

Svanenmärket (en flygande svan, sedd från sidan, i grönt och vitt): Svanenmärket är en liknande märkning som också begränsar många starka miljö- och hälsofarliga kemikalier. Svanenmärket är en statlig märkning som är gemensam för länderna i Norden.

191

Tabellen återges på följande sätt:

Inkomster

12 000 kr (efter skatt)

Utgifter

(* = Fasta kostnader)

Hyra: 4700kr (lägenhet)*

El: 350 kr (värme och el)*

Mobilabonnemang: 400 kr (abonnemang med surf)*

Resor: 1000 kr (månadskort kollektivtrafik) *

Mat: 2000 kr*

Sparande: 1000 kr

Fritid: 300 kr (gymkort)

Kläder: 500 kr

Hygien och förbrukningsvaror: 300 kr (schampo, toapapper, tandkräm osv)

Försäkringar: 200 kr*

Övrigt: 1250 kr

Summa utgifter: 12 000 kr

273

Ytterligare instruktion har tillförts receptet. Informationen har placerats under rubrik:

Köttfärsfyllning: följ punkterna 5-8

Korvfyllning: följ punkterna 9-12

Kryddig grönsaksfyllning: följ punkterna 13-16

Till läsaren

Boken är uppdelad i tre huvuddelar: Mat, måltider och hälsa, Miljö och livsstil samt Konsumtion och ekonomi. Dessa huvuddelar följs av en receptsamling from sidan 246.

I receptdelen får du ibland uppgifter att utföra. Dessa ligger i ruta. Det finns också små tips i boken, dessa ligger sist på aktuell sida.

De flesta bilderna i boken beskrivs i en förklarande bildbeskrivning. Några finns som svällpappersbilder. Bilderna i receptsamlingen beskrivs oftast inte. Läs igenom hela beskrivningen innan du börjar laga så får du en bild av hur de ser ut.

Ord som i svartskriftsboken är markerad med fet eller kursiv stil, har i denna bok markerats genom att de skrivs med VERSALER.

Lycka till!

Pedagogiska tips

- Innan eleven med synnedsättning har sin första lektion i hem- och konsumentkunskap är det bra om eleven får bekanta sig med köket och lär sig hitta. Uppmärkning av lådor och skåp underlättar.
- Tänk på att en elev med synnedsättning behöver mer tid för att tolka en bild än en seende.
- Det kan vara bra att ha en porslinspropp/keramisk säkring, en skruv och en plugg när man läser om dessa saker (s. 176 resp. 179). Många elever har aldrig sett en keramisk säkring eftersom det är vanligare idag med automatsäkringar. Eleven med synnedsättning kan få möjlighet att känna på den och övriga elever ser den i verkligheten.
- Det är alltid bra att elever med synnedsättning får möjlighet att känna på kastruller, ballongvispar osv när man pratar om dem. Men även grönsaker och frukt är bra för dessa elever att känna och lukta på under genomgångar.
- Var extra noga med att ge tips när elever med synnedsättning till exempel ska hacka lök i köket. Lär dem att först skala löken. Sedan slänga allt lökskal **innan** man börjar hacka den. Då riskerar eleven ej att blanda ihop lök som skall användas i matlagningen och skal som skall slängas.
- Allt som eleven med synnedsättning ska koka (potatis, pasta, grönsaker m.m.) är bra om eleven håller i ett durkslag efter kokning. Detta minskar risken för att bränna sig.
- Det kan vara bra att skriva ut det recept som eleven ska arbeta med i punktskrift.
- Många av bilderna i receptdelen har inte beskrivits. Om eleven är intresserad av hur maträtterna ser ut, kan du som pedagog syntolka bilderna. Det kan också vara en hjälp då eleven ska lägga upp sin maträtt.

Bildbeskrivningar

Bokens framsida (pärmen)

En skål med soppa står på bordet och några grönsaker (tomat, persilja, paprika) ligger bredvid.

Bokens baksida (pärmen)

Ett fotografi på författaren.

7

Här visas olika grönsaker man kan ha i en sallad.

9

Ett helt bord är uppdukat med maträtter från olika kulturer.

10

Ett fotografi på Katy från Minnesota.

10

På ett bord står pumpasoppa och tillagad kalkon framdukat.

12

Ett fotografi på Ammar Noori från Göteborg.

12

Ett helt fat med vindolmar ligger uppdukat. Man har strött röda vackra vinbär över.

14

En vacker kvinna, Sangita, är klädd i en färgstark vacker sari. Hon är rikligt utsmyckad i ansikte, hår och på kläderna med pärlor och smycken.

14

På tallriken ligger gult ris och en skål med Chicken tikka masala.

18

Markus Aujalay står i sina kockkläder. I den ena handen håller han en jättestor ballongvisp och i den andra ett knippe med rädisor.

21

På ett uppläggningsfat ligger vackert skurna grönsaker. Det ligger bland annat paprika, gurka, morot skurna i stavar, tomater i skivor och hela oliver. Allt är vackert upplagt.

32

En pojke dricker vatten från en liten stråle. Strålen kommer från en kran som sprutar vattnet försiktigt uppåt som en fontän.

33

Ett fotografi på Kristina Elfing.

34

Två personer står i en affär och plockar ner smågodis i påsar.

37

Ett fotografi på läkaren Deler Shakely.

38

Kocken Markus Aujalay står med en stor stekspade i ena handen och en konservburk med tomatkross i den andra.

39

En flicka håller på och blåser ut sju ljus på en gräddtårta. Tårtan är garnerad med hallon och blåbär.

42

En pojke har gjort ett högt hopp med sin cykel.

42

Framför datorn sitter pojken och skriver.

47

Ett bord uppdukat med massa mat står på gräsmattan. Tio personer finns kring bordet. De håller på att ta för sig av maten.

48

Tre helt grönmålade personer står och demonstrerar. De håller i plakat. På plakaten står det "Go green. Go vegan".

49

På en pizzeriaskylt, ovanför restaurangens dörr, står det "kosher pizza"

50

Ett fotografi på Camilla Rivera.

50

Flera knippen med olika rotfrukter ligger vackert framlagt för försäljning.

52

Ett fotografi på Johanna Ritscher.

52

På tallriken ligger färdiglagade tofubiffar med linser och nötter.

54

Ett fotografi på Ashar Khan.

56

En öppnad burk med "Skippy" jordnötssmör står på ett bord.

57

En skål med mjöl står på bordet och i bakgrunden finns en brödkavel och två apelsiner.

58

Ett fotografi på Emma Einehag.

58

Mjukt och hårt bröd ligger till försäljning i en affär.

62

Ett fotografi på Hanna och hennes mamma.

62

Man ser händerna på två personer. Den ena personen håller i en blodsockermätare i ena handen och en penna i andra handen. Personen har antecknat olika mätvärden i en bok. Framför på bordet ligger ett halvätet äpple och ett glas med lite mjölk i.

65

Ett fotografi på Dan Söderberg

69

En flicka håller i en varm ugnform med lasagne.

69

Man ser ingredienser till en lasagne, köttfärs, kryddor, mjölk, smör, tomatpuré, pressade tomater, lasagneplattor, ost, lök, vitlök och olja.

72

Ett fotografi på Gustav Hektor.

74

En flicka sitter och äter frukost. Till frukost äter hon bland annat fil och flingor med en kopp te.

75

På fotbollsplanen ligger massa bananskal och två fotbollar.

78

Tre olika bilder visar elever som lagar olika maträtter.

81

En vacker romanesco visar sin vackra form. Romanesco är en hybrid (korsning) mellan broccoli och blomkål.

83

Det ligger massa disk i en diskho.

94

Tre bilder visar hur man hackar lök, skalar löken, skär löken i skivor först på längden och sedan på tvären.

101

I en konservburk, som återanvänds, odlas gräs.

100 (ta bort bilden från sid 101 och lägg den på sid 100)

Nyskördade rödbetor, morötter och en rättika ligger i gräset.

106

På sädesfältet håller rågen på att mogna.

110

På en åker växer potatis i raka rader. Man har kupat potatisen.

120

Ett fotografi på bonden Bengt Karlsson.

120

Tre kor som står inne i ladugården och äter hö.

126

Ett fotografi på Märta Jansdotter.

139

På det dukade matbordet står spagetti med köttbullar och sallad. En person håller på och lägger upp portioner på tre tallrikar.

143

Ett flygfoto visar ön Karibati. Ön är mycket platt, smal och långsträckt. Vågorna kan lätt slå långt in över land.

145

Det lilla biet suger nektar ur en blomma.

151

Fotspåren i snö försvinner bort i horisonten.

153

I ett vackert trädgårdsland växer olika grönsaker tätt. De växer i prydliga raka rader. Grönsakernas färg och form bildar kontraster till varandra.

158

En gjutjärns gryta innehåller mustig gryta.

162

En pojke ligger på en obäddad säng i sitt tonårsrum. Det finns flera affischer på väggarna. Det ligger tidningar, kläder m.m. på en stol. Det är ganska stökigt i rummet.

165

I långa rader står bord med symaskiner på. Vid varje symaskin sitter kvinnor som bär vita hättor och syr kläder.

166

I en second handaffär går en ung dam omkring och tittar på kläderna.

172

Bilden föreställer en hemmafru som lagar mat i sitt kök. Inredning och kläder är typiska från 1950-talet

172

På det svartvita fotografiet från 1960-1970-talet, ser man massa människor som går i ett demonstrationståg. De bär banderoller med texten "Barnstugeplats åt alla barn"

175

En flicka som sitter på axlarna på en pojke rollar väggen med orange färg.

178

Man kan se var vattenlåset sitter, i röret som går ut precis under handfatet.

179

Bilden visar en skruv och plugg.

185

Ett fotografi visar en kundvagn fylld av guldfärgade mynt

187

Fem flyttkartonger står framför ett fönster på golvet. Lite böcker, ett par kuddar och en ihoprullad matta finns också.

195

En rödmålad liten kolonistuga står i trädgård full av blommor.

196

Ett rött torp har eldhärjats. Taket har brunnit upp.

196

En man går genom en korridor vars golv är täckt med vatten.

198

Ett fotografi visar Celin Grahns från Stockholm.

200

Ett fotografi visar Erik Eklund.

205

En flicka som sitter på en klippa vid havet. Hon förbereder mat som hon skall lägga i ett foliepaket. Kanske ska hon grilla matpaketet?

207

En person håller på med en app i sin iPhone och försöker ansöka om ett lån.

210

Ett fotografi visar Charlie Söderberg från Ystad.

212

Ett fotografi visar Johan Anderberg som håller om Manora Nyström.

214

Ett fotografi visar Sigrid Carstairs från Växjö.

216

Ett fotografi visar familjen Halldin som står tillsammans.

218

Ett fotografi visar Bahare och Mikkel med sin dotter.

223

Fotografiet visar en man med stor afro-frisyr.

224

På reklamaffischen på en tunnelbanestation står det "Där står du och matas med budskap om allt som är fel med din kropp". Den är undertecknad av kvinnolobby.

231

En målare står och rollar en vägg med färg.

237

Fyra ungdomar står vid en busshållplats.

249

I en kastrull med vatten sticker spagetti upp som skall kokas.

313

Tre olika matfiskar visas, en sej, en kolja och en torsk

345

I en skål finns vita bönor upphälda.

345

På ett uppläggningsfat ligger sockerärtor.

355

Någon har lagt broccoli i ett durkslag och ställt den på en skärbräda som ligger på bordet.

381

Ett fotografi på en hög med fyra pitabröd.